

העורך הראשי: אורי אבנרי
ראש המערכת: שלום כהן

עורך משנה, כיתוב: יושעיהו לביא

הכתב הראשי: עמנואל סרת

השבועון המצוייר לאינפורמציה

רח' גליקסון 8 תל-אביב (ליד תיאטרון "א ה ל")
מזן המכרמים: "עולמסרט" ת.ד. 136, סל. 26785
מ"ל: העולם הזה בע"מ
דפוס: ישראל בע"מ, ת"א
על-יד נשר רדינג.

איך המערכת אחראית עבור תוכן המודעות, מלבד עבור מודעות המתפרסמות תחת הכותרת "דרי"ה לצרכני". המוכנות עליידי אבנרי המערכת ונבדקות עלייהם.

מכתבים

ממוס מן השמיים

בקשר לרפורמה שלכם על אסון מענו, אבקש לענות לי על השאלות הבאות:
(א) הנכון הדבר שזכר הצנחנים שנפלו כובד בדרכים שנות עוד לפני שנים מספר?
(ב) הנכון הדבר שזכרו של הצנחן פרץ גולד-שטיין כובד זו הפעם הראשונה בפומבי, 10 שנים לאחר נפלו?
(ג) הנכון הדבר שאף באחת מן העצרות הי קורמות לא הוצגה אינרת מן האחיר ולא נעשתה פרסומת כה נרחבת?
(ד) הנכון הוא שיום עריכת עצרת-הזכרון הי אומללה לא היה זהה כלל עם יום-נפילתו של סרץ גולדשטיין ז"ל?
(ה) הנכון הדבר שמר משה שרת לא השתתף אישית בעצרות הקורמות?
(ו) האם נכון הדבר שהושמעה ערות במשי-פט קסטנר-גרינולד, שנענה במישרון לענין גולד-שטיין?
(ז) האם נכון הוא שהסניגוריה במשפט הנ"ל האשימה את האדונים שרת ואבריאל, שנתנו ידם לעצירת שליח-הצלה יואל כרני בידי הבריטים בעיר חלב?
(ח) הנכון הוא שברצון הסניגוריה היה להמין את מר שרת בתור עד, אולם בקשה זו נדחתה על ידי בית-דין?
(ט) האם נכון הוא שבידי מר משה שרת היתה האפשרות להציע לפני בית-המשפט ולמסר את עצמו מן האשמות הכבדות שהושמעו נגדו?
(י) האם נכון הוא שמשפט-עונן אוסף כספים זה שנים להקמת האנדרטה, ורק עתה סופקו לו הכספים נם לעריכת הטכס על ידי מר אביראל ומקורות בלתי-ידועים אחרים?
(יא) האם מותר להניח, שפרט למשק מענו, התעניינה בעריכת הטכס נם המשלה, שעזרה על ידי שליחה בצבא, משרד הכסחון וכולי-ישראל?
(יב) האם מותר להניח, שמר משה שרת בחר בעצרת הנ"ל, בה היה צריך לשאת נאום מרכזי, בכמה אוהדת, עליה יוכל לסמך את עצמו אישית מהאשמות שהושמעו נגדו במשפט הנ"ל?
(יג) האם מותר לניח שמר משה שרת היה כלי בתוכנית העצרת, הסכים לניסוח מלאכותי של מסורתה, ואשם לכן, לפחות באופן מוסרי, באסון שקרה?

אלהו פריד, מחשב נורדיה
נלין הוא עדיין לא, "הברמן". הוא לכל היותר סתם שחייה, ולהצדיע לאדם זה אני לא מוכן!
...הברי הטיפים, ואני המננה ביניהם, מוכנים להציע להברי-לטיסות, שנפלו, ולא תמיד שמעו עליהם. לנו הזכות להחליט מי השגיע לעזאזל.
סיים, אי-שם
סיים המבצע להטוטיגוריה מעל למשק מענו או מעל לראשי מאות ילדים במסום אחר בארץ, לא יעזו לחזור עליהם בשמי-סוריה האויבת, או במי קיורי השוממת.

דב שיגהר חיפה
אתם, אשר שכנתם כבוד עשרות קילומטרים ממקום האסון, מצאת עוז לקום ולזעוק חסם, לקום ולדרום 17 נחיות, עשרות ורבות אבנים, ולהגן על "קדוש מעונה" הנאבק עם מצפונם, עמל רון, צה"ל

ארבעה חברי מערכת העולם הזה, שנמצאו בקוסר של חמשה מטרים ממקום האסון, נתנו את ההערכה הראשונה של האסון.
שמעתי את שיחת משה שרת בקול-ישראל. מס-תבר שכל מה שכנתם בעולם הזה לפני שבוע ובשבוע הנוכחי, נתמכת לכל פרטיים לכוונתו של משה שרת בכנס-מענו. אם איני מועה הרי אני היחיד ששם לכך לב. וכי אנשי העולם הזה ידעו את ראשי-פרקיה עוד לפני שירורה.

חגי קורולוב, י"ת מוצקין
אני כפוח, כמו שבחתיים, הרבה כמוני, שלא אורי נלין ולא יצו שקינה מכה כשה-הביא דום לזכר החללים, ולאורי נאהל מהירה מהמבצע הנפשי.

עמוס שארון, באר-יעקב
מבצע ישמעאל
"מבצע ישמעאל" (העולם הזה 877) הוא ללא ספק המאמר הטוב ביותר שפורסמו בשנים דה אחרונות. רצוי רק להביא את תוכנו לידועי-הציבור, שאינו קורא את עיתונכם, לכן עליכם לפרסם אותו בצורת עלון במחיר מינימלי וככמה

עורכי העולם הזה- ועורכי "פרונטפייג" מודיעים בזה על קיום

מרוץ האופניים על גביע מספרו

הראשון בישראל, שיתקיים ביום ה-16 בספטמבר בכביש הראשי מנתניה לתל-אביב, כשלב ראשון במיבצע שיגיע לשיאו במרוץ-ישראל הגדול מגבול עד גבול כסתו.

ההשתתפות בתחרות זו פתוחה לכל אדם בן 16 ומעלה שיירשם תוך שבועיים, עד יום 31 באוגוסט, במש"ד העולם הזה, רחוב גליקסון 8, תל-אביב, או באמצעות מכתב לת.ד. 136, תל-אביב. על הנרשמים לש"פרטים מלאים יבואו בגליונות הבאים.

שפות, בשכיל העולים שאינם יודעים עברית... עליכם לערוך נם ויכוח פומבי על נושא זה. רק בפרט קטן עשיתם, לא משה שרת אלא דוד גרינולד ויוציאת את זה לפועל.

יהודה לבני, תל-אביב
קראתי בענין רב את מאמרכם, "מבצע ישמעאל", ברם היות והואלחם לכוונת אותי כיוחס התכנית, תרשו לי להחניש שאני הולק על השקפת המאמר בשתי נקודות:
(1) און אני מציע לשלם מענק בלי תמורה, אינני די עשירים בכדי לתת מתנות ענקיות כל כך. אני מציע לשלם את חובותינו — ולשלם ביד רחבה —, היינו את חומר הבתיים והשדות שהפליטים השאירו בארצנו ולהצמיד את התש"לום עם שיקום הפליטים, אמנם יקבל כל פליט דירה ושה, אפילו איש עני שאף פעם לא היה לו רכוש ואשר היה נג' כמערת ובסוכות-הם, על יד בתי הדיקוק בחיפה, אבל העניי ינו לו זכות לפצוים, כי לא הספיד מאומה-שלם את מחיר ביתו החושש בשרים תש"ל שנתים ל-בנק למשכנתאות ערבי, והבנקאי יוציא אגרות חוב על סמך המשכנתאות, אלא וימסר אותן לעשירים, שהספידו יותג'בית צנוע.
(2) אינני מציע, לש"בית צנוע, מה על הסכמי שלון, אנו רוצים לספק מלם וזכור ללקים, ענונות לפליטים, אבל לא בכדי שיבנו ביצור נדננו, אי-אפשר לשלח את המהגרים היחיד לממלכת הירדן, אם קימת הסכנה שאינם, שם, אי-אפשר לקבל על עצמנו תשלון ענקיים, אם כעת ובעתה את לא יפתחו? תעלת סואץ לאנזימינו, ברם, עלינו להצדיק, בעית הפליטים תהיה הנקודה הראשונה בשוקי, השלום ושאנו מרנשים אותה כבעיתנו אנ'.

שמעון ווימן, תל-אביב
במצב בו נתונה המדינה אין כרע מקום לפצוי-פיסס, או לסחור אההתעמים, לאומיות מו' דמת לכל מטרה והשקפה, לעם מותר להשיג מע' שי לאומיות וכסחון במעשי דיריטיון וקוביה.

אריה אלישביק, תל-אביב
הדוד (העברי) הקליש עדיין זוכר את בתיו וכרמיו שהניח ברחוב מסויים ביסו, או בכפר בגליל. דוד זה אינו מתפטר, והוא הוא כרע נלחם בנו את המלחמה העוירה... ואילו הדוד הצעיר, אשר מלחמת-השחרור לא השפיעה עליו בהרבה, יהיה מוכן להסתבל בצניות על שאיפת הנקמה של הדוד הקודם, ויהיה מוכן להתפשר, אם נמצא את הדרך לליבו.

ההמשיר לרומק
היה היה איש מסוכן: מוקש למדינה הוא סמל! וניצח החוק: הוא הושלך לצינוק כשקסף (בלי רשות) ציץ בגן.

ההמשיר לרומק
היה היה איש מסוכן: מוקש למדינה הוא סמל! וניצח החוק: הוא הושלך לצינוק כשקסף (בלי רשות) ציץ בגן.

ההמשיר לרומק
היה היה איש מסוכן: מוקש למדינה הוא סמל! וניצח החוק: הוא הושלך לצינוק כשקסף (בלי רשות) ציץ בגן.

ההמשיר לרומק
היה היה איש מסוכן: מוקש למדינה הוא סמל! וניצח החוק: הוא הושלך לצינוק כשקסף (בלי רשות) ציץ בגן.

ההמשיר לרומק
היה היה איש מסוכן: מוקש למדינה הוא סמל! וניצח החוק: הוא הושלך לצינוק כשקסף (בלי רשות) ציץ בגן.

רכת, והמכיל את החומר המקורי המעובד בפרונטפייג, לצורך הקורא האנגלי.

אישור מענין קיבלתי, לא מכבר, מגיימס א. לינן המו"ל של טיים האמריקאי, העתון שהמציא את כל הסגנון העיתונאי החדש הזה. מכיון שמכעט כל עותני הארץ מעתיקים ביד רחבה (ובלי ציון של המקור) את מאמרו של טיים, מן הדין שיתחשבו בדעת עורכיו גם בענין זה. כתב לי לינן: "...חברי ואני עצמי קראנו את הגליונות (של פרונטפייג) בענין רב, ברצוננו לבחור אותך על נסיון זה בעתונות הישראלית... מצאנו את החומר כתוב בסגנון ברור ורבי הבעה, ובמיוחד מצאנו כי תבנית-השער מ צויינת".

קראתי בדאגה חמורה את הידיעה על מאס'רו של "רומק" גרינברג בירושלים, ואת טענות המשטרה נגדו. בשנה שעברה, כשרומק ואנכי השתייכנו יחד למחנה הלוחמים למען הגבול אביר-גוש, ניסינו לשער מה תהיה הנית שונאי אביר-גוש, המחזיקים במדינה בכלים כה אדירים. דעה אחת היתה כי הם יגיבו במעשי אלי-מות — דעה שנאממתה, כעבור שבועיים, בהתקפה על עורכי העולם הזה. דעה שניה היתה כי יגיבו בצורה מתוכמלת יותר: ימי'תנו עד שמישהו מן הלוחמים יסתכסך עם החוק בפרט הקטן ביותר שיתדול לרצוח או את שרם הטוב ולקברו חי. דבר אחד היה ברור לכולנו: באיזה שהוא מקום יש'נה רשימה שחורה, ושמות הלוחמים יופיעו בה לתפארה.

איני יודע מה באמת קרה בירושלים, ואני משאיר בלב שלם לשופט לקבוע אם רומק הפר את החוק או לאו. אולם עצם ניסוח האשמות התביעה נראה לי מזור למדי. היא מאשימה את רומק במצי' הריטר שפשים חמורים. הקורא המקרי יכול היה לחשוב כי רומק הוא פושע מועד, הראוי לפחות לעונש-מוות.

אולם הקורא בעיון את תיאור המשטרה, מקבל תמונה די משוטת, לפי תיאור זה חשב סוחר ירושלמי כי סוחר שני רימה אר'תו בעיסקה משוקפת כסכום של לירות, וסוחר זה קרא לרומק כמה אלפי ורומק אילץ את רומק לידוד האישי להג'תו. הנהגת ברום של כוח הזרוע'בו ממעשה-התרמית, האמיתי או המ'דומה.

אם נכון תיאור זה של המשטרה (שרומק עצמו מכחיש אותו בתוקף) הרי היה כאן מעשה של הפרת-חוק שאין להצדיקו או לע'דו בכל צורה שהיא. אולם אין זה מעשה בלתי-רגיל בארץ, שרוד מתקופה בו העדיפו בני הישוב להחזיר רמאים למוטב בכיחם שלהם, מבלי להודק למשטרה הבריטית. מכאן מרחק גדול עד להפיכת רומק למלך העולם התחתון בענין קורא-העתונים.

אם רומק אשם, יענישו השופט. אם אינו אשם, מוטב שנתכונן לשיטה חדשה של נק'מה פוליטית.

כמה העיתונאים הכבדו, העולם הזה מא' מין גם פרונטפייג' שמפקידו האחד הוא ל'ספר את האמת, את כל האמת ורק את ה'אמת. דומני שהוא העתון האנגלי היחיד ש'ישראל והתנועה הציונית שאינו בטאון לת' מולה. הוא מאמין כי ידעת האמת על ד'רץ תרכשו לה הרבה יותר ידידים אמתיים מאשר גלולות מתוקות של תעמולה. ים מותר להסיק מסקנות מן ההגבה הראשם'היה יסוד רב של אמת לאמונה זו. ונה, הקרבנות היחידים היו משמיצי העוונ'ה המקצועיים והחובבים. הם לא יכלו הזה, חיש שהנה עתון רציני, ואם נכון ה' להכ' גבי פרונטפייג' קשה לטעון את הח'בר ל' פי העולם הזה — המוצא עליידי אייפך כל'תה המע'

אחרי התיעוצות מוקי
העולם הזה" כי המשנה עם הנורמים הנוגעים בדבר, שוכנעה מערכת לאינטרס לאומי. מאחרת הסדרה "אראו!" עזולה בעד כורחה להזיק רכת, אישים שהיו קשור' שבהכנת סדרה זו עסקו, נוסף על חברי המע' האכזרית העומדת לפנינו בעניני המדינה, אין במחון כי תיאור הכריזרה מאחר שגדא היתה ב' האומה לא יגדה מודות כשהחונים השוכים. אחרי שתוארה רק צד דעת העורכים לדרוש הכעת דעה מן הקוראים באותה הגינות נם א' אחד של המטבע ("מיבצע ישמעאל") מבלי לתאר דחזות לפי שעה את ה' הצד השני ("מיבצע חומות ירוחו"), החליתו המישאל עריו הכריזו.

העולם הזה

השבועון המצוייר לאינפורמציה

מיבצע הישני שיווי משקל במזרח התיכון

במשך מאות בשנים היה משקלו של המזרח התיכון שווה ולא זו מקומו גם לאחר שלפי גודוים של צלבנים, צרפתים, תורכים ובריטים עברו בו, אולם עם קום מדינת ישראל היה ברור לראשיה שצריך להשיג שיווי משקל, מפני שכל המש'קלים ששויים יותר.

ישראל פנתה איפוא למערב, והוא לא אחר להניח על המאזניים הצהרה כבדת-משקל. אבל דבר זה הרגיו מאד את הערבים שהתבוננו בדאגה בלשון ה' מאזניים. הם תבעו להחזיר את המשקל על שווינו ודאלס היה פשוט נאלץ ל' יתר.

אולי יצוי

השבוע שוחחתי עם אדם שהכרתי בגאחה שמעולם לא קרא אף מילה אחת של העולם הזה. העולם הזה הוא עתון זול, פורנוגרא פי וסנסציוני, הכריז, "אם אתה רוצה לראות עתון טוב, התבונן בעתון האנגלי החדש ה' זה, פרונטפייג. שם תראה איך אפשר להי' ציא בישראל עתון רציני, מענין ומחנך לבר' שמעתי את דבריו עד הסוף. אחר-כך הע' רתי לו, בדרך אגב, כי (א) שאני הנני גם העורך הראשי של פרונטפייג, וכי (ב) עור' כי המעשי של העתון האנגלי הוא כרע שלום כהן, ראש מערכת העולם הזה, וכי (ג) תוכנו של פרונטפייג זהה ב' 90% עם תוכנו של העולם הזה. האחרים הנותרים הם הימר בעל ענין מיוחד לקורא האנגלו-סאכסי בארץ ולקורא היהודי בפזורה. אותו יהודי הסמיק, החל מגמגום יבחה — אחרי שהבטיח כי שבועות הקרובים יקרא את העולם הזה כדי להיווכח אם טעה, אולי

בחלק אחד מדבריו הביע איש זה דעה ש' היכתה שרשים כבר בשנים עשר השבועות הראשונים של העתון האנגלי: הוא עתון רציני. קבעו את הטון הדיפלומטיס הורים ואנשי סגל אומים בארץ, שקיבלו את העתון מן הגליון הראשון שבשבע-רצון בולטת, ולפעמים אפילו בהתלהבות, "לא האמנתי כי עתון כזה אפשרי בישראל", אמר אחד מרא' שי המשקיפים, יליד אמריקה.

קהל-הקוראים של העתון מגוון מאד. אותו חלק של המערכת המשותפת האחראי לער' כת פרונטפייג' מורכב מעולים מגניוירוק, ארצות-הברית; ויהנסבורג, דרום-אפריקה; ושאנגחאי, סין. חוג הקוראים בארץ כולל, בעיקר, עולים מן הארצות האנגלו-סאכסיות, עולים מגרמניה, המשכילים בקרב המעוט הערבי ועולים מארצות-המזרח.

אולם המטרה העיקרית של העתון היא, כמובן לכבוש את היהדות האנגלו-סאכסית מערב ליס. במקום אחד — דרום-אפריקה — כבר נכבשו משלטים רציניים מאד. כבר ביטניה ובארצות-הברית עוד נמצאת הפעולה שלב של ראשי-גשר. חלק ניכר מן הפעוזה שם מורכבת מהתחמת-שי של הושבים ישרא'ליים הרואים בפרונטפייג' אמצעי מתאים מאד להשיג טובה לקרוביהם בחוף-לארץ, שגילו ענין בחייהם כאן.

כמה העיתונאים הכבדו, העולם הזה מא' מין גם פרונטפייג' שמפקידו האחד הוא ל'ספר את האמת, את כל האמת ורק את ה'אמת. דומני שהוא העתון האנגלי היחיד ש'ישראל והתנועה הציונית שאינו בטאון לת' מולה. הוא מאמין כי ידעת האמת על ד'רץ תרכשו לה הרבה יותר ידידים אמתיים מאשר גלולות מתוקות של תעמולה. ים מותר להסיק מסקנות מן ההגבה הראשם'היה יסוד רב של אמת לאמונה זו. ונה, הקרבנות היחידים היו משמיצי העוונ'ה המקצועיים והחובבים. הם לא יכלו הזה, חיש שהנה עתון רציני, ואם נכון ה' להכ' גבי פרונטפייג' קשה לטעון את הח'בר ל' פי העולם הזה — המוצא עליידי אייפך כל'תה המע'

אחרי התיעוצות מוקי
העולם הזה" כי המשנה עם הנורמים הנוגעים בדבר, שוכנעה מערכת לאינטרס לאומי. מאחרת הסדרה "אראו!" עזולה בעד כורחה להזיק רכת, אישים שהיו קשור' שבהכנת סדרה זו עסקו, נוסף על חברי המע' האכזרית העומדת לפנינו בעניני המדינה, אין במחון כי תיאור הכריזרה מאחר שגדא היתה ב' האומה לא יגדה מודות כשהחונים השוכים. אחרי שתוארה רק צד דעת העורכים לדרוש הכעת דעה מן הקוראים באותה הגינות נם א' אחד של המטבע ("מיבצע ישמעאל") מבלי לתאר דחזות לפי שעה את ה' הצד השני ("מיבצע חומות ירוחו"), החליתו המישאל עריו הכריזו.

אחרי התיעוצות מוקי
העולם הזה" כי המשנה עם הנורמים הנוגעים בדבר, שוכנעה מערכת לאינטרס לאומי. מאחרת הסדרה "אראו!" עזולה בעד כורחה להזיק רכת, אישים שהיו קשור' שבהכנת סדרה זו עסקו, נוסף על חברי המע' האכזרית העומדת לפנינו בעניני המדינה, אין במחון כי תיאור הכריזרה מאחר שגדא היתה ב' האומה לא יגדה מודות כשהחונים השוכים. אחרי שתוארה רק צד דעת העורכים לדרוש הכעת דעה מן הקוראים באותה הגינות נם א' אחד של המטבע ("מיבצע ישמעאל") מבלי לתאר דחזות לפי שעה את ה' הצד השני ("מיבצע חומות ירוחו"), החליתו המישאל עריו הכריזו.

אחרי התיעוצות מוקי
העולם הזה" כי המשנה עם הנורמים הנוגעים בדבר, שוכנעה מערכת לאינטרס לאומי. מאחרת הסדרה "אראו!" עזולה בעד כורחה להזיק רכת, אישים שהיו קשור' שבהכנת סדרה זו עסקו, נוסף על חברי המע' האכזרית העומדת לפנינו בעניני המדינה, אין במחון כי תיאור הכריזרה מאחר שגדא היתה ב' האומה לא יגדה מודות כשהחונים השוכים. אחרי שתוארה רק צד דעת העורכים לדרוש הכעת דעה מן הקוראים באותה הגינות נם א' אחד של המטבע ("מיבצע ישמעאל") מבלי לתאר דחזות לפי שעה את ה' הצד השני ("מיבצע חומות ירוחו"), החליתו המישאל עריו הכריזו.